

Тема. *Країни – сусіди України.*

Білорусь - країна Східної Європи.

Мета: сформувати в учнів систему знань про особливості економіко-географічного та політичного положення, населення й господарства Білорусі, визначити актуальні проблеми її соціально-економічного розвитку; розвивати аналітичне мислення, вміння порівнювати, узагальнювати, робити висновки; виховувати толерантне ставлення учнів до культури інших народів, самоповагу та взаємоповагу.

Обладнання: політична карта Європи, атласи, контурні карти, підручники, ілюстрації, фотоматеріали, презентації.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Форма проведення: урок – усний журнал.

Хід уроку.

*Земля моя, чудесна ти,
Десь обрій віддаляється...
З очима ти небесними....
Красою хто зрівняється?
Янка Купала.*

I. Організаційний момент.

Добрий день! Посміхніться один одному і подумки побажайте успіхів на уроці.

II. Актуалізація опорних знань умінь і навичок.

До сьогоднішнього уроку ми з вами чимало вже знаємо про Європу, про особливості тих країн, які входять до цього регіону, вивчили країни - сусіди нашої держави.

- Тому, я зараз називаю країну, а ви – те, що характеризує її. (Учні можуть відповідати по черзі: Франція, Великобританія, Італія, Німеччина, Польща, Словаччина, Угорщина, Молдова).

- А тепер, всі ці держави покажемо на карті і країни – сусіди України теж.

III. Мотивація навчальної діяльності.

Учитель. Білорусь... Зелені масиви, річки ... На пагорбах поряд з мовчазними темними ялинами біліють березки. В долинах розкинулись поля і луки, синіє льон. На півдні Білорусі, на Поліссі на сотні кілометрів тягнуться ліси та болота із заростями осоки, очерету, моху. Густі ліси, зелені луки, голубі поля льону і спокійні ріки – такі неповторні ландшафти Білої Русі. (Зачитується епіграф уроку , слова національного поета Білорусі, демонструється відеоролик). Отже, говорити ми сьогодні будемо про Білорусь.

Питання до учнів:

Що ви знаєте про Білорусь, які асоціації викликає у вас ця країна?

IV. Вивчення нового матеріалу.

Сьогодні ми проведемо урок-усний журнал. Вступним етапом вивчення цієї держави стане візитівка країни, яка розкриє найцікавіші особливості Білорусі.

(Демонстрація відео презентації « Візитна картка Білорусі»).

Першою сторінкою нашого журналу буде « Історична». (Прикріплює сторінку на дошці).

Учитель. Звідки ж з`явилась така назва – « Біла Русь» ?

За одним із припущень, так називали землі, що уникнули монголо-татарського іга, за іншими - «білою» величали землю, де раніше, ніж у сусідів, утвердилось християнство, на відміну від тих частин , де ще довго зберігалось язичництво. Дехто з учених вважає, що назва пов`язана з білим лляним одягом, який носили місцеві селяни.

Традиційні білі білоруські костюми носили аж до 30-их років XX століття. Білим були не тільки сорочки, жіночі спідниці й чоловічі штани, але часто верхній теплий одяг.

Історія Білорусі цікава й багатогранна і деякі її сторінки писались кров'ю, сльозами, горем великого народу. « Двічі знедолені», так говорять історики про Білорусь у період двадцятого століття (демонстрація слайдів).

Учитель. Як же сьогодні живе білоруський народ?

Перегорнемо наступну сторінку нашого усного журналу під назвою «Географічна».

Завдання. За допомогою карт атласу дайте оцінку ЕГП Білорусі.

Учні. Республіка Білорусь розташована на сході Європи і межує з Росією, Україною, Польщею, Литвою та Латвією. Відсутність виходу до моря компенсується розвинутою транспортною системою.

- Що включає в себе поняття « природно-ресурсний потенціал » ?

Учні за допомогою вчителя дають оцінку природно-ресурсному потенціалу Білорусі.(Робота з роздатковим матеріалом).

Завдання. На контурну карту за допомогою умовних знаків нанесіть корисні копалини Білорусі.

Перегорнемо третю сторінку нашого журналу – під назвою « Соціальна», яка розповість нам про населення Білорусі.

Завдання. Прочитайте текст параграфа « Населення», роблячи відповідні помітки (див. додаток).

(Аналіз тексту учнями: + - відома інформація;

 ? – інформація, яка вас зацікавила;

 - нова інформація)

Бліц – опитування:

1. Населення країни (9,7 млн. чол.)
2. Тип відтворення (перший)
3. Який природний приріст – (-4 чол./ тис)
4. Що таке старіння нації?
5. Країна однонаціональна чи багатонаціональна?
6. Яку частку становлять білоруси в національному складі населення? (80 %).
7. Середня густина населення (46,7 чол./ км.кв.)
8. Рівень урбанізації (70%).

Завдання . За допомогою картосхеми у підручнику нанесіть на контурну карту найбільші міста країни.

Доповнення учителя. Так. Звичайно, розповідаючи про Білорусь, ми не можемо не згадати працьовитого мирного народу цієї країни.

Білоруси-талановитий народ. У країні працюють тисячі народних умільців. Славиться білоруська кераміка, різьблення по дереву. Плетіння з лози і солом, ткацтво, вишивка. Білоруси люблять готувати національну їжу. Особливо страви з борошна і картоплі: це деруни, куліш, оладки.

Багато сільських традицій , пов'язаних з церковними обрядами, вже забуто. Однак до цих пір у селах відмічають веселе свято Купала, проводи зими, Свято врожаю. І до наших днів у Білорусі народ пам'ятає безліч стародавніх переказів, народних пісень, особливо танців. Їх збереглося більше ста, з яких найвідоміші «Лявониха», «Крижачок», «Бульба».

Перегортаємо наступну сторінку нашого журналу – « Економічну».

Завдання. Прочитайте цитату Йозефа Крузе « Світова» економіка».

« Зараз у практиці реформування постсоціалістичних країн існують дві альтернативні стратегії економічних реформ: швидких радикальних – «шокова терапія», і поступового еволюційного переходу.»

- Який тип економічних реформ на вашу думку є характерним для Білорусі? Чому? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання для роботи в групах.

За допомогою картосхем підручника та опорного конспекту дайте оцінку економіки та господарства Білорусі.

I група. Характеристика промисловості : машинобудування, паливна промисловість , хімічна , текстильна, лісова.

II група. Характеристика сільського господарства і транспорту.

Учні характеризують промисловість, АПК, транспорт Білорусі.

Завдання. За допомогою діаграми Венна зробіть порівняльну характеристику України і Білорусі. (Учні оформлюють діаграму, аналізують риси відмінності та подібності.)

План- характеристика:

1. Державний устрій
2. Головна риса ЕГП
3. Одиниця адміністративно-територіального устрою
4. Корисні копалини, своєрідний символ країни
5. Тип економічної системи в країні
6. Особливості урбанізації
7. Домінуюча галузь промисловості
8. Провідна галузь сільського господарства.

Учитель. З діаграми ми бачимо, між Україною і Білоруссю є спільні риси, а особливо, вони стосуються нашої спільної історії , ментальності, подібної мови, яку без перекладача ми чудово розуміємо, наших звичаїв , традицій, релігії тощо. Білоруси для нас українців і справді є близьким та братнім народом.

Завдання. За допомогою таблиці й опорного конспекту проаналізуйте зовнішньоекономічні взаємозв'язки Білорусі.

Структура зовнішньої торгівлі Білорусі.

Експорт	Імпорт
Трактори Вантажівки Добрива Ліс Картопля М'ясо Молоко Прокат Ліс	Енергоносії Прокат чорних та кольорових металів

V. Закріплення

Спробуємо перевірити свої знання, пройшовши «інтелектуальний лабіринт».

1. Місто-вартовий кордону Білорусі. (Брест)
2. Найвідоміший меморіальний комплекс у країні. (Хатинь)
3. Найвідоміший поет Білорусі. (Янка Купала)
4. Столиця країни. (Мінськ)
5. Трактор, випущений у країні. (Білорусь)
6. Центр хімічної промисловості. (Салігорськ)
7. Найпоширеніша сільськогосподарська культура Білорусі.
(Картопля-бульба)
8. За національним складом Білорусь... (однонаціональна)

Дискусійна сітка. Дайте відповідь на запитання:

Чи є якась користь мені як громадянину України і моїй державі від вивчення Білорусі? (Учні висловлюють свою власну думку, аргументуючи вже набутими знаннями).

VI. Оцінювання.

VII. Домашнє завдання (Опрацювати текст параграфа «Білорусь»).

VIII. Підсумки уроку (Чи задоволені ви результатами власної діяльності та діяльності однокласників? Що нам допомагало опановувати матеріал уроку).